

Examenul național de bacalaureat 2021

Proba E. a)

Limba și literatura română

Testul 10

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Citește următorul fragment:

Până la venirea lui Creangă la Junimea, culegătorii și povestitorii de povești erau domnii Slavici și Pompiliu, amândoi transilvăneni. Poveștile lor se resimțeau de această origine; scrise într-o limbă grea, de multe ori orășenească, poveștile lor trădau un fel de combinații literare care le stricau farmecul.

Marele merit al lui Creangă a fost că el a scris poveștile întocmai sau aproape întocmai cum ele se spun la țară.

Când a venit Creangă la Junimea și și-a citit el singur poveștile, a fost o adevărată sărbătoare. Mi se pare că a început seria sa de povești cu *Soacra cu trei nurori*.

Toți au început atunci a-l ruga pe Creangă să aducă și altele și cât mai curând. Apoi a urmat seria *Capra cu trei iezi*, *Pungulița cu doi bani*, *Dănilă Prepeleac*, *Moș Nichifor Coțcaru* etc.

În ce consistă valoarea poveștilor lui Creangă? Și cum reușește Creangă ca să fie povestitorul cel mai apropiat în limba poporului? Căci trebuie să admitem că dacă este ceva fermecător în poveștile lui Creangă este acel aer de țară, sunt acele expresii plastice, pentru noi cu totul dintr-o altă limbă, sunt acele apropouri naive, acel dialog de o sinceritate primitivă și acele cunoștinți foarte naive și reduse ale țaranului.

Cum că Ion Creangă era un om foarte deștept, foarte ager la minte nu mai rămâne îndoială; dar cunoștințele lui nu erau întinse. Creangă a rămas până la moarte țaranul din satul Vânători de lângă târgul Neamțului, și tot ce a învățat și a deprins peste fondul cu care a venit la oraș nu s-a prins, nu s-a asimilat cu dânsul. Afară de cunoștințele căpătate în școala preparandală privitoare la profesiunea de învățător, încolo Creangă a rămas ceea ce fusese.

Aceasta explică succesul ce a avut cu poveștile. Dacă Ion Creangă devenea un om cult în sensul nostru, dacă s-ar fi depărtat de la felul deprinderilor căpătate în copilărie, el ar fi fost un povestitor ca toți surtucarii* de orașe. Din contră, cultura neputând să-l domineze și să-i schimbe ideile și vorba, Creangă, care avea în același timp și o inteligență vie, a putut să reproducă în limbajul în care crescuse poveștile pe care le auzise, fără ca deprinderi noi și limbajul nou să le defigureze.

Un povestitor de povești populare, ca să reușească, trebuie să pună pe un țaran de la țară ca să istorisească povestea, iar el să o scrie cuvânt cu cuvânt; altminterlea este imposibil ca un om care gândește altfel, care vorbește altfel, să poată să reproducă un limbaj, impresii și imagini care nu sunt din fondul cunoștințelor sale obișnuite.

De aici vine artificialitatea celor mai multe colecții de povești populare. Regretatul Ureche, care a scris și povești, este un exemplu izbitor de cele ce spun.

Creangă n-avea decât să se lase târât de suvenirurile vie și nepieritoare ale vieții sale de la țară, pentru ca poveștile sale să fie aproape ca cele ce se ascultă la șezătoare.

George Panu, *Amintiri de la Junimea din Iași*

*surtucar – (pop.) târgoveț

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *cât mai curând*. **6 puncte**
2. Menționează profesia pentru care s-a pregătit Creangă, prin studiile efectuate, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează o trăsătură morală a lui Creangă, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică motivul pentru care venirea lui Creangă la Junimea reprezintă un eveniment. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, o caracteristică a poveștilor lui Creangă, așa cum reiese din textul dat. **6 puncte**

